

ชื่อปัญหาพิเศษ	การศึกษากระบวนการพิจารณาคดีแบบครอบครัวของคณะและต่อเนื่อง
	ในส่วนของผู้พิพากษา : ศึกษากรณีศาลจังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	ชัยยันต์ สุญญานวิชกุล
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพิจารณาคดีแบบครอบครัวของคณะและต่อเนื่อง ในส่วนของผู้พิพากษา : ศึกษากรณีศาลจังหวัดสมุทรปราการ ประชากรคือผู้พิพากษาศาลจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 17 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเน้นที่เนื้อหาตามที่ปรากฏในข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยไม่มีอคติ หรือความรู้สึกรู้สึกของตัวเองเข้าไปพัวพัน ผลการวิจัยพบว่า กรณีที่องค์กรผู้พิพากษาประกอบด้วยผู้พิพากษามากกว่าหนึ่งคน แม้มีเหตุชั่วคราวทำให้การพิจารณาคดีไม่ครบองค์คณะ ก็จะไม่หยุดการพิจารณาคดี การนั่งพิจารณาคดีต่อเนื่องไม่จำเป็นต้องนั่งพิจารณาคดีต่อกันทุกวัน การนั่งพิจารณาด้วยความรวดเร็ว 1) ผู้พิพากษาบางคนไม่กำหนดระยะเวลาให้คู่ความแจ้งผลการส่งหมายเรียกพยานให้ทราบ 2) ในกรณีที่ยังมีได้จ่ายสำนวนให้ผู้พิพากษา เมื่อคู่ความแจ้งผลการส่งหมายเรียกพยานแล้วเจ้าหน้าที่มิได้เสนอผู้พิพากษาเพื่อมีคำสั่งตามรูปคดี 3) ผู้พิพากษาบางคนไม่กำหนดวันนัดสืบพยานเมื่อส่งสำนวนเข้าระบบไกล่เกลี่ย 4) ผู้พิพากษาจะรอคู่ความที่มาศาลไม่ตรงเวลาระหว่าง 15-120 นาที และจึงดำเนินคดีต่อไป และการพิจารณาคดีด้วยความเป็นธรรมนั้นผู้พิพากษาจะมีคำสั่งนัดสืบพยานหลังจากเลื่อนการพิจารณาคดีนั้น 2-5 ครั้งแล้ว อีกทั้งไม่จำเป็นที่ศาลจะต้องมีหนังสือเพื่อยืนยันวันนัดสืบพยานถึงพยาน ข้อเสนอแนะคือ ประชุม ทบทวน ชี้แจง เพื่อให้ผู้พิพากษาเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณาคดีครบองค์คณะ ต่อเนื่อง รวดเร็ว และเป็นธรรม และจัดทำรายงานผลการดำเนินคดีซึ่งมีการเปรียบเทียบระหว่าง 1) จำนวนวันนัดสืบพยานที่ผู้พิพากษากำหนดกับจำนวนวันที่สืบพยานจริง 2) จำนวนพยานที่คู่ความแถลงว่าติดใจสืบกับจำนวนพยานที่สืบจริง 3) เหตุที่สืบพยานไม่เสร็จภายในกำหนด เพื่อให้ผู้พิพากษาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดจำนวนวันนัดสืบพยาน และจัดประชุมประจำเดือน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อรับรู้และป้องกันแก้ไขการเกิดปัญหาซ้ำ ๆ เพื่อให้การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ และผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีจะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยคดีนั้นมิได้ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมีอาจกล่าวอ้างได้ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 236 กำหนด